

FELADATOK

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

I. 3 + 3 = 6

Hatbetűs szavak kettétörtek. Nyolc egyszerű és egy összetett szót lehet belőlük kirakni. A kapott szavak melyik tantárgyhoz kapcsolódnak? (A szótagolás szabálya nem érvényesül!)

FIGYELEM! Időkorlát érvényes!

SÉG		EZŐ		OSZ	
	TRA		RZÓ		MÉR
ZÖG		ÖSS		MOL	HAR
	SZO		TÁS		ÖTS
EGY		PÉZ		TÉK	MAD
	ZEG		SZÁ		NEV

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9. összetett szó:
10. tantárgy:

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

II. JÁTÉK A TESTRÉSZEKKEL

Testünk mely részei hiányoznak a szavakból? A megoldásokat írjátok a pontok fölé! A szótagolás szabálya nem érvényes! Egy esetben két megoldás is lehetséges!

MINTA: ul

MEGOLDÁS: HÁTul

1. f al

2. fa d

3. ke

4. esleg

5. leg só

6. esség

7. adó

8. onlat

9. ész

10. kas

11. cső

12. alat

13. lődés

14. besítő

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

III. ELLENTÉTEK EGY SZÓBAN

A következő tíz szó mindegyikében intarzaszerűen bújik meg két egymással ellentétes szó. A Ti feladatotok megtalálni a szavakban az ellentétpárokat.

MINTA: BAZÁRNYITÁS

MEGOLDÁS: ZÁR – NYIT

1. Vállízület	Megoldás:
2. Bútorcsörömpölés	Megoldás:
3. Kapadohány	Megoldás:
4. Kivonatol	Megoldás:
5. Vadveszély	Megoldás:
6. Kenőcsfogyasztás	Megoldás:
7. Fényesszárnyú	Megoldás:
8. Szépséghibás	Megoldás:
9. Újságíró	Megoldás:
10. Földéhség	Megoldás:

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

IV. PLUSZ, MÍNUSZ EGY BETŰ

Az alábbi meghatározásokat helyettesítsétek megfelelő szóval, s a kapott kifejezésekhez tegyetek vagy vegyetek el belőlük egy-egy betűt – az utasításnak megfelelően! A betoldandó, ill. elvonandó betűt X - szel jelöltem.

MINTA: a hegy szeszes leve + X = a derű ellentéte

MEGOLDÁS: bor – ború

1. finom női kéz + X = víztartó edény

Megoldás:

2. meztelen emberi test ábrázolása + X = ügyirat

Megoldás:

3. lusta - X = napszak

Megoldás:

4. üt + X = költemény

Megoldás:

5. kívánság - X = a frizura alapanyaga

Megoldás:

6. malacmama + X = mértani test

Megoldás:

7. mitikus történet - X = mennyboltja

Megoldás:

8. nulla fok alatti hőmérséklet - X = a gondolkodás szerve

Megoldás:

9. időegység + X = ropogós sütemény

Megoldás:

10. forma - $X =$ kis házikó

Megoldás:

11. pénzbüntetés + $X =$ igazságügyi testület

Megoldás:

12. az ásó párja - $X =$ az egyik szülő

Megoldás:

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

V. ÉRDEKES VÉGŰ SZAVAK GYŰJTÉSE

Gyűjtsetek minél több értelmes szót az alábbi végződésekre! Összetett, raggal illetve jellel ellátott szót nem fogadok el, tulajdonnevet viszont igen! Gyűjthettek tájszót is! Ebben az esetben írjátok mellé a köznyelvi megfelelőjét!

MINTA: **ngy**

MEGOLDÁS: gyöngy, rongy, göröngy, ángy, varangy

1. – jt Megoldás:
2. – ró Megoldás:
3. – rc Megoldás:
4. – ncs Megoldás:
5. – nty Megoldás:
6. – mb Megoldás:
7. – kó Megoldás:
8. – tő Megoldás:
9. – ng Megoldás:
10. – st Megoldás:

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

VI. SZEMÉLYNÉV BEÉPÍTÉSE

Az alábbi foghíjas szavakat „töltsétek meg” személynevekkel! Néhány esetben a becézett alakot kell beépítenetek! A „feltöltött” szavak igék, főnevek, némely esetben ragozott alak is előfordul. A pontok száma azonos a betűk számával. A kétjegyű mássalhangzók külön betűnek számítanak!

FIGYELEM! Érvényes az időkorlát!

MINTA: marán **MEGOLDÁS:** KATamarán

1. r . . . zli Megoldás:
2. sz . . . get Megoldás:
3. s kötő Megoldás:
4. spany llér Megoldás:
5. m Megoldás:
6. . . . inka Megoldás:
7. csin Megoldás:
8. b ezd Megoldás:
9. mil ter Megoldás:
10. gapad Megoldás:

11. sz lat Megoldás:

12. hab Megoldás:

13. vad r Megoldás:

14. k e Megoldás:

15. sz a Megoldás:

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

IX. BANÁNHÁMOZÁS

A feladat lényege, hogy olyan szavakat keresünk, amelyek akkor is értelmesek maradnak, ha mind első, mind utolsó betűjüket (betűjegyüket) levágjuk. A szópárok első tagja a banánszó a maga teljességében, a második pedig ugyanaz, de már meghámozott állapotában. Például: üzenet – zene, sport – por.

A Ti feladatotok az alábbi meghatározásokból „banánhámozással“ szópárokat alkotni!

MINTA: Pityergésre hajlamos tollforgató. MEGOLDÁS: sírós író

Rejtőzködik az egyik szülő. Megoldás:

Alkalmatlankodó száraz lomb. Megoldás:

Régies történet. Megoldás:

Létrehozó meghúzza magát. Megoldás:

Hozzá tartozóm ennivalója. Megoldás:

Játék katona fegyvere követel. Megoldás:

Siettet (a) mezei rágcsáló. Megoldás:

Hódolat hőemelkedése. Megoldás:

Kezdetben mérsékel. Megoldás:

Bámulatra méltóan egyenes tartású. Megoldás:

MEGOLDÁSOK

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

MEGOLDÓKULCS

I. $3 + 3 = 6$

Hatbetűs szavak kettétörtek. Nyolc egyszerű és egy összetett szót lehet belőlük kirakni. A kapott szavak melyik tantárgyhoz kapcsolódnak? A szótagolás szabálya nem érvényes!
FIGYELEM! Időkorlát érvényes!

PONTOZÁS: Minden jó megoldás 1 pont, azaz összesen 10 pont adható. Mivel érvényes az időkorlát, az 1. csapat 3, a 2. csapat 2, a 3. csapat 1 plusz pontot kap!

SÉG		EZŐ		OSZ	
	TRA		RZÓ		MÉR
ZÖG		ÖSS		MOL	HAR
	SZO		TÁS		ÖTS
EGY		PÉZ		TÉK	MAD
	ZEG		SZÁ		NEV

1. SZORZÓ
2. TRAPÉZ
3. ÖSSZEG
4. SZÁMOL
5. NEVEZŐ
6. ÖTSZÖG
7. OSZTÁS
8. HARMAD
9. összetett szó: MÉRTÉKEGYSÉG
10. tantárgy: MATEMATIKA

PéNZes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

II. JÁTÉK A TESTRÉSZEKKEL

Testünk mely részei hiányoznak a szavakból? A megoldásokat írjátok a pontok fölé! A szótagolás szabálya nem érvényes! Egy esetben két megoldás is lehetséges!

Pontozás: Feladatonként 1 pont, egy esetben 2 megoldás, tehát 15 pont adható összesen.

MINTA: ul

MEGOLDÁS: **HÁT**ul

1. f **AGY** al
2. fa **KAR** d
3. **FÜL** ke
4. **MELL** esleg
5. leg **HÁT** só
6. **SZÍV** esség
7. **FOG** adó
8. **HAS** onlat
9. **SZEM/FÜL** ész
10. **FAR** kas
11. **LÉP** cső
12. **VÁLL** alat
13. **FEJ** lődés
14. **KÉZ** besítő

Pénczes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

III. ELLENTÉTEK EGY SZÓBAN

A következő tíz szó mindegyikében intarzaszerűen bújik meg két egymással ellentétes szó. A Ti feladatotok megtalálni a szavakban az ellentétpárokat.

Pontozás: Minden szópár 2 pontot ér, tehát összesen 10x2, vagyis 20 pont. Ha az egyik megoldás jó, 1 pontot adunk.

MINTA: BAZÁRNYITÁS

MEGOLDÁS: ZÁR – NYIT

1. Vállizület	Megoldás: ÁLL - ÜL
2. Bútorcsörömpölés	Megoldás: BÚ - ÖRÖM
3. Kapadohány	Megoldás: KAP - AD
4. Kivonatol	Megoldás: VON - TOL
5. Vadveszély	Megoldás: AD - VESZ
6. Kenőcsfogyasztás	Megoldás: NŐ - FOGY
7. Fényesszárnyú	Megoldás: FÉNY - ÁRNY
8. Szépséghibás	Megoldás: ÉP - HIBÁS
9. Újságíró	Megoldás: ÚJ - Ó
10. Földéhség	Megoldás: FÖLD - ÉG

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

IV. PLUSZ, MÍNUSZ EGY BETŰ

Az alábbi meghatározásokat helyettesítsétek megfelelő szóval, s a kapott kifejezésekhez tegyetek vagy vegyetek el belőlük egy-egy betűt – az utasításnak megfelelően! A betoldandó, ill. elvonandó betűt X - szel jelöltem.

Pontozás: Feladatonként 1 pont, összesen 12 pont adható. Amennyiben az egyik megoldás hiányzik, fél pontot adunk.

MINTA: a hegy szeszes leve + X = a derű ellentéte

MEGOLDÁS: bor – ború

1. finom női kéz + X = víztartó edény

Megoldás: KACSO - KANCSO

2. meztelen emberi test ábrázolása + X = ügyirat

Megoldás: AKT - AKTA

3. lusta - X = napszak

Megoldás: REST - EST

4. üt + X = költemény

Megoldás: VER - VERS

5. kívánság - X = a frizura alapanyaga

Megoldás: OHAJ - HAJ

6. malacmama + X = mértani test

Megoldás: KOCA - KOCKA

7. mitikus történet - X = mennyboltja

Megoldás: REGE - EGE

8. nulla fok alatti hőmérséklet - X = a gondolkodás szerve

Megoldás: FAGY - AGY

9. időegység + X = ropogós sütemény

Megoldás: PERC - PEREC

10. forma - X = kis házikó

Megoldás: ALAK - LAK

11. pénzbüntetés + X = igazságügyi testület

Megoldás: BÍRSÁG - BÍRÓSÁG

12. az ásó párja - X = az egyik szülő

Megoldás: KAPA - APA

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

V. ÉRDEKES VÉGŰ SZAVAK GYŰJTÉSE

Gyűjtsetek minél több értelmes szót az alábbi végződésekre! Összetett, raggal illetve jellel ellátott szót nem fogadok el, tulajdonnevet viszont igen! Gyűjthettek tájszót is! Ebben az esetben írjátok mellé a köznyelvi megfelelőjét!

Pontozás: Minden jó megoldás 1 pontot ér!

MINTA: ngy

MEGOLDÁS: gyöngy, rongy, göröngy, ángy, varangy

1. – jt Megoldás:
2. – ró Megoldás:
3. – rc Megoldás:
4. – ncs Megoldás:
5. – nty Megoldás:
6. – mb Megoldás:
7. – kó Megoldás:
8. – tő Megoldás:
9. – ng Megoldás:
10. – st Megoldás:

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

VI. SZEMÉLYNÉV BEÉPÍTÉSE

Az alábbi foghíjas szavakat „töltsétek meg” személynevekkel! Néhány esetben a becézett alakot kell beépítenetek! A „feltöltött” szavak igék, főnevek, némely esetben ragozott alak is előfordul. A pontok száma azonos a betűk számával. A kétjegyű mássalhangzók külön betűnek számítanak!

FIGYELEM! Érvényes az időkorlát!

Pontozás: Minden megoldott személynév 1 pontot ér, összesen 15 pont adható. Mivel érvényes az időkorlát, az 1. csapat plusz 3 pontot, a 2. csapat 2, a 3. csapat 1 pontot kap a megoldások mellé.

MINTA: marán **MEGOLDÁS:** KATamarán

1. r zli	Megoldás: r IBI zli
2. sz get	Megoldás: sz EDE get
3. s kötő	Megoldás: s ZITA kötő
4. spany llér	Megoldás: spany OLGA llér
5. m	Megoldás: mOTTÓ
6. inka	Megoldás: PÁL inka
7. csin	Megoldás: csin CSILLA
8. b ezd	Megoldás: b ELEK ezd
9. mil ter	Megoldás: mil LIL ter

10. gapad Megoldás: **ESZTER**gapad

11. sz lat Megoldás: sz**IGOR**lat

12. hab Megoldás: hab**ZSOLT**

13. vad r Megoldás: vad**KENDER**

14. k e Megoldás: **KIVETT**e

15. sz a Megoldás: sz**IRÉNA**

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

VII. TÖRTÉNETÍRÁS

Írjatok legalább 30 szóból álló rövid, összefüggő történetet úgy, hogy csupán egy szótagból álló szavakat használhattok! Lehet raggal, jellel ellátott szó, illetve tájszó is! Egy szót többször is felhasználhattok, de csak egyszer kaptok rá pontot!

Érvényes az időkorlát!

Pontozás: Minden szó 1 pontot ér. Amennyiben egy szó többször is előfordul a történetben, az adott szóra csak egyszer adunk pontot!

Időkorlát: 1. csapat – 5 pont

2. csapat – 4 pont

3. csapat - 3 pont

4. csapat – 2 pont

5. csapat - 1 pont

MINTA: Egy szép lány és egy fess srác épp egy szánt húz fel.

.....

.....

.....

.....

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

VIII. JÁTÉK A SZÁMNEVEKKEL

A következő közmondásokból kimaradtak a számnevek. A Ti feladatokat pótolni a hiányzó számneveket a pontok helyébe. Némely esetben ragozott alak is előfordul. A pontok száma azonos a betűk számával. A kétjegyű mássalhangzók külön betűnek számítanak! Időkorlát érvényes!

Pontozás: Minden jó megoldás 1 pont, összesen 17 pont. A nem megfelelően ragozott alakokat nem fogadjuk el! Időkorlát: **1. csapat – 4 pont**

2. csapat – 3 pont

3. csapat – 2 pont

1. **EGY** fecske nem csinál nyarat.
2. **EGY** rókáról **HÉT** bőrt nem lehet lenyúzni.
3. **SOK** lúd disznót győz.
4. **EGYSZER** volt Budán kutyavásár.
5. **HÁROM** a magyar igazság.
6. Egyik **TIZENKILENC**, másik **EGY** híján **HÚSZ**.
7. Nem enged a **NEGYVENNYOLCBÓL**.
8. Kivágja, mint a **HUSZONEGYET**.
9. A lónak **NÉGY** lába van, mégis megbotlik.
10. **KETTŐN** áll a vásár.
11. Nem jut **ÖTRŐL** a **HATRA**.
12. **SZÁZ** szónak is **EGY** a vége.

Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedő - Döntő

Nyitra, 2024. június 13.

Csapat:.....

IX. BANÁNHÁMOZÁS

A feladat lényege, hogy olyan szavakat keresünk, amelyek akkor is értelmesek maradnak, ha mind első, mind utolsó betűjüket (betűjegyüket) levágjuk. A szópárok első tagja a banánszó a maga teljességében, a második pedig ugyanaz, de már meghámozott állapotában. Például: üzenet – zene, sport – por.

A Ti feladatotok az alábbi meghatározásokból „banánhámozással“ szópárokat alkotni!

PONTOZÁS: Minden jó megoldás 1 pont, tehát összesen 10 pont jár a feladatra. Ha a megoldás egyik része jó, fél pontot adunk.

MINTA: Pityergésre hajlamos tollforgató.

MEGOLDÁS: Sírós író.

Rejtőzködik az egyik szülő.

Megoldás: **Lapul apu.**

Alkalmatlankodó száraz lomb.

Megoldás: **Zavaró avar.**

Régies történet.

Megoldás: **Öreges rege.**

Létrehozó meghúzza magát.

Megoldás: **Alapító lapít.**

Hozzá tartozóm ennivalója.
elesége.

Megoldás: **Feleségem**

Játék katona fegyvere követel.

Megoldás: **Fakard akar.**

Siettet (a) mezei rágcsló.

Megoldás: **Sürget ürge.**

Hódolat hőemelkedése.

Megoldás: **Alázat láza.**

Kezdetben mérsékel.

Megoldás: **Eleinte leint.**

Bámulatra méltóan egyenes tartású.

Megoldás: **Csudára sudár.**